

HÁRMAS-KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési ár: negyedévre 30 fillér.

Megjelenik minden hónap 15-én.

Felelős szerkesztő:
WALTHIER GYÖRGY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi u. 2sz.

Hirdetéseket

kedvezményes feltételek mellett közlünk.

A legöregebb magyar gazda köszöntése

Két esztendő évfordulóját üljük az eucharisztikus világkongresszus gyönyörű, feledhetetlen eseményeknek. A világ minden tájáról összesereglett sok száz ezer zarándok a magyar milliók hódoló tömegével együtt borult le a magyar föld porába és tett hitvallást, testvéri együttérzést Krisztus béke országának, Szent Péter anyaszentegyházának, világhódító, népeket egyesítő, szeretetbe összefogó erejéről és rendíthetetlen sziklavoltáról.

Azóta soha nem sejtett, soha nem gondolt eszközökkel és hadiszerekkel, az emberbűbájos, pokoli gyűlöletével gyilkolják rákásra férfiak, nők, gyermekek száz ezreit, millióit azok, akik dőlyfős önhittségükben nem szoktak Krisztushoz szólni és tőle tanácsot kérni, akik a béke Királyát, az Eucharisziában élő Jézust hit és erkölcsi törvényeivel — száműzni szeretnék nemcsak a hívők szívéből, de még a világból, sőt az egekből is.

Ebben a felzaklatott, örültagyú és jegesszívű, vad fenevadaktól pusztulásba kergetett világban — jól esik pillanatra visszaemlékezni a gyönyörű kongresszusi ünnepnapokra.

Magunk előtt látjuk a fejedelmi megjelenésű, csodás egyéniségével mindenkit elbűvölő pápai követet: — a lángésszel megáldott Pacelli Jenő biborost, aki azóta — mint Szent Péter utóda — Krisztus földi helytartójaként vezeti Jézus egyetlen, igaz egyházát, Péter hajóját, az emberi gonoszságok, lelkiismeretlen megtévelyedések veszélyes zátonyai között.

A sok üdvözlő közül legjobban a 100 esztendő kecskeméti magyar gazda ósz feje, becsületes, ráncos arca, mosolygós szemei csillognak felénk. Mintha hallanánk most is Balla Sándor bátyánk mély meghatottságot elérő, őszinte igaz szavait. Talán nem lesz fölösleges újraismételni őket:

„Áldott, ki az Úr nevében jól hozsanna a magasságban! Ezt éneklé a magyar

föld dolgozó, sokat szenvedett népe. Így köszönti azt, aki a mi Urunk Jézus földi helytartójának, Szent Péter utódjának követségében jött mi hozzánk. A mindennapi kenyeréért verejtékező földmives nép hűséges katolikus hitéhez. Hisszük és valljuk, hogy a mi Urunk Jézus Krisztus jelen van a legméltóságosabb Oltárszentségben és ezt a kincset a római katolikus Anyaszentegyházra bízta. De azt is hisszük és valljuk, hogy a földön szántott barázdá, az elvetett mag, a mindennapi kenyérért csorduló verejtékünk közelebb hoz minket a teremtő Istenhez, közelebb hoz az Oltárszentséghez. Jézus Krisztus

íthagyott bennünket: nincs többé. A katolikus magyarság millióinak hálás buzgó imája kísérté sirjába legnagyobb lelki vezérét.

Néhai Prohászka Ottokár püspök mellett a magyar katolikus hit- és közélet megújulásának legnagyobb hatású, legtehetségesebb és legtevékenyebb apostola volt.

„Ósmagyar, nemes fának volt a hajtása, az igaz magyar fajta egyik legszebb kivirágzása.”

Pázmány Péter mellett a magyar jézustársasági atyák legnagyobbika volt.

Széduletes tudása, páratlan műveltsége és olvasottsága, mindenkit lenyűgöző és magával ragadó szónoki ereje, felsőbbrendű írásművészete csodálatra és követésre vonzotta hittestvéreit, de bámulattal vegyes irigységet keltett tündöklő, sérthetetlen egyéniségét tisztelő ellenfeleinek táborában is.

Felmérhetetlen az a veszteség, mely halálával a katolikus magyarságot és az egész magyar nemzetet érte.

Lelkének felmérhetetlen gaz-

azzal tüntetett ki minket, földmives népet, hogy a mi kezünkben kikerülő kenyeret választotta palástjának. Erről a hitünkről teszünk itt tanúságot szentséges Atyánk követe előtt. Ezt hoztam el a föld népének nevében. Fogadja ezt a hitvallásunkat, mint katolikus magyar lelkünk legrágább ajándékát. Áldja meg a szentségi Jézus minden lépését! Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Az emlékezés évfordulóján a katolikus magyarság kívánsága és hő imája ma sem más, mint: „Áldja meg a Szentségi Jézus minden lépését, minden munkáját, minden törekvését” Szentséges Atyánknak: XII. Pius pápának! Boldogan élje meg a keresztény nemzetek nagy és állandó békéjének felvirradását, Krisztus Igazságainak és anyaszentegyházának diadalmát a hitetlenek, a vallástalanok és pogányok fölött. Éljen a Pápa!

† P. BANGHA BÉLA S. J.

dagsága, Szent Pál apostolhoz hasonló csupa tűz egyénisége, zengő szava, Isten és emberszerető szive, örökké forrongó, tervező, alkotó energiája, biztos irányítása, bátor, mindent elsöprő lendülete, hazáját forrón szerető, de a nagyvilágot átfogó lelkülete... mind, mind a miénk volt.

És most elvesztettük.

A pesti lapok valamennyien — a lángész és tündöklő egyéniség bámulatos megtestesülését látták az elhunyt „Páter”-ben, akinek ez volt rangja, címe, méltósága, a legszebb és legtöbb, amit Isten szolgálja ezen a földön elérhet.

„A hősök között is vannak nagyok, kérételesek és Magyarországon ma Bangha Béla volt a legnagyobb,” írja róla az Esti Ujság.

Krisztus király egyházának, igazságainak szent harcát most Bangha irányítása nélkül, de az ő szellemében kell tovább megküzdenünk. A hívő, Krisztust követő lelkek imádkozva állítsunk szobrot neki. Menjünk és járjunk az ő nyomdokain, hogy találkozzunk majd vele — a hűséges szolgátságához ölelő és boldogító Krisztussal!

Vitéz Imrédy Béla

nyug. miniszterelnök, Endrőd község díszpolgára megleghangu köszönsorokat intézett Csernus Mihály apátplebánoshoz és a Magyar Élet Pártja endrödi vezetőségéhez, s hálás köszönetét fejezte ki az endrödi magyarok hűséges ragaszkodásáért és hódolatos üdvözlésükért — a képviselőházban őt ért ildomtalan támadás alkalmával. Megnyugvással láttuk, hogy meggondolatlan támadó bocsánatot kért és visszavonta a láptalan vádaskodását, s maga az ország miniszterelnöke, gróf Teleky Pál állott ki Imrédy szelídellen politikai múltjának és történelmileg is maradandó értékű közéleti vezető-munkásságának védelmére. Magyar atok, hogy sárral dobáljuk meg, akik nálunk különbek és önzetlen, áldozatos, alkotó munkásai a magyar életnek.

Dr. Vitéz Márky Barna

alispán józsu megjegyzését beszélt el a vármegyei kisgyűlés egyik tagja szerkesztőségünknek. A kisgyűlés megnyitása előtt Csernus Mihály endrödi apátplebános — kérdést intézett barátságos formában vármegyénk alispánjához, hogy „vajon tud-e felelni arra, hogy a megígért Gyoma-Endrödi összekötő-ut be-tonirozása mikor valósul meg?”

Márky alispán szokásos szellemes stílusában ekként válaszolt: „megnyugtathatom a kisgyűlési tag urat, hogy a járás két községét összekötő-ut ügye nagyon jó kezekben van. Az endrödi plebános immár negyedszer interpellál ebben az ügyben és meg vagyok győződve, hogy addig nem hagy békében, amíg ez az ut is nem lesz készen.” A hallgató kisgyűlési tagok harsány nevetéssel honorálták az alispán szellemes válaszát. Legjobban azonban az endrödi plebános kacagott.

Hollandia és Belgium

belekerültek az európa háború szörnyű pusztításába. Május 10-én reggel német csapatok vonultak át a határokon és kíméletlen harcot intéztek a német felszólítást elutasító, s függetlenségüket fegyverrel védő belga és holland csapatokra. Angol és francia seregek siettek a megtámadott országok védelmére. Azóta kemény csaták színhelye a két kis ország.

TÁRHÁZ

Endrőd népének régi hő vágya megy teljesülésbe az elkövetkező hónapokban: még cséplés előtt felépül új gabona-tárháza.

Gróf Teleky Mihály földmívelésügyi miniszter döntése alapján a folyó évben Békésen és Endrődön épül új tárház állami költségen. A következő években Békéscsaba, Orosháza és Szarvas jut nagyobb méterű tárházakhoz.

Endrőd község képviselőtestülete május 10-én tartott rendkívüli gyűlésén — a dombszög előtti üres telket ajánlotta fel a tárház céljaira, melyet a kiküldött bizottság megnézett és megfelelőnek talált.

A községi képviselőtestület ezuttal a lakosság egyetemes érületének és örömeinek is méltó hangot adott, amikor jegyzőkönyvében

megörökíteni határozta el a jövő miniszter: gróf Teleky Mihály Ünagyméltósága nevét és érdemes cselekedetét,

aki a tárház létesítésével a fejlődés és anyagi boldogulás legvégéhez juttatta — ezt a 15.000 lakosu, eddig gyakran mellőzött, az értékesítés eszközeivel nem rendelkező, eltemetett nagy falut.

Bensőséges őszinte háláját tolmácsolja képviselőtestület

bajczai Beliczey Miklós

főispán urnak, aki megyejárásában meglátta Endrőd község szörnyű helyzetét, hogy egyetlen megfelelő gabona-magtár sincs a faluban, holott Endrőd évi 4—600 vaggonos buza kivitele már rég sürgette ezt, s hallgatva pártatlan igazságérzetére, Békés után Endrődöt javasolta a Miniszter ur figyelmébe és döntése alá.

Tiszteletteljes háláját fejezte ki képviselőtestület dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla miniszteri osztályfőnök urnak, aki állandó jóindulattal támogatta és segítette elő a község ismételt kérelmét, községünk nagynevű diszpolgárának: vitéz Imrédy Béla nyug. miniszterelnök urnak, dr. Schandl Károly titkos tanácsos urnak, Horváth Géza képviselő és Csernus Mihály apátplebános urnaknak, akik valamennyien pártfogolták községünket a tárház-építés megvalósításában.

Endrőd népe tudja, hogy mit jelent neki a tárház és ezért nem feledkezik meg sem ragaszkodása, sem közéleti magatartásában kiváló jótévedőiről. Tudja, hogy a Koros szabályozás befejeztével eladó gabonáját vízen szállíthatja, s ez má-

zsánként mintegy 1 pengő többletet, a község lakosságának tehát évenként 40—50.000 pengő többlet-bevételt jelent. De nem kerülte el figyelmét azon értékes változás sem, hogy a tárházban felállítandó — magtisztító rostán — átengedett tiszta vetőmag fokozza a nép termés-többletét és minőségi értékét is.

A hid mellett épülő rakodó messze vidék buzáját látja hajón szállítani, ami a község forgalmát és anyagi gyarapodását segítheti elő. Az előjáróság kérelme itt is meghallgatásra talált.

Ezt a rakodót is — gróf Teleky Mihály miniszter ur építteti —

említett pártfogóink közös kérelmére és a tárház forgalmának növelésére.

Népünk a választás idején azt hallotta a Miniszter urtól és nálunk Imrédy Bélától, hogy

„ a nép gazdasági megerősítése a Kormány legfontosabb feladata és célkitűzése. ”

Most láthatjuk a tiszta, letagadhatatlan igazságot.

Nem nagyhangu, szenvedélyeket korbácsoló, tömegeket ámitó és félrevezető kijelentések és üres ígéretek használnak a népnek, hanem tettek, letagadhatatlan valóságok, melyek nem egy-két embernek, nem csoportoknak, hanem az egész községnek áldásos hasznára válnak.

Ujjongó örömmel tesszük le a hő második felében a tárház alapköveit: községünk gazdasági fejlődésének legfontosabb pillérét. Isten áldása kísérje és jutalmazza mindazokat, akik reánk tekintettek, meghallgattak és segítségünkre jöttek!

Mi

együvé tartozunk!

Mi katolikusok annak az Anyaszentegyháznak vagyunk tagjai, amely az első pünkösdi napján alakult meg földi látható alakjában Szent Péter prédikációjára Jeruzsálemben. Ebben az Egyházban mi valamennyien testvérek vagyunk. A testvéreket összekötő nagy szeretettel kell tehát viseltetnie minden katolikusnak katolikus hittestvérével szemben. Ne mondjuk, hogy mi idegenek vagyunk egymás iránt. Ne nézzük tétlen, hogy tönkremegy a katolikusok lelke és elvesz egyik-másik hittestvérünk akkor, amikor meg tudnánk menteni. Ha egyemet nem tehetünk és cselekedetekre nincsen alkalmunk, hát legalább imádkozzunk mi katolikusok egymásért.

Hogy milyen szép az, ha a katolikus nem tekinti idegennek a másik katolikus, kitűnik Kornéliusz Péternek, az XIX. század elején élt híres rézmetsző művésznek egyik útikalandójából. 1814-ben ez a híres művész Németországból Rómába ment egy társával és közben Olaszország híresebb múzeumait látogatta meg abból a célból, hogy az ottani nevezetesebb festményeket tanulmányozza. Amikor utjukban Tiroln keresztülmentek, egy napon valamelyik kicsiny városkának vendégfogadóijában szálltak meg. Este, midőn már a kocsmában vendégei szeszledtek és a házbeliék lefeküdni készültek, látták, hogy a cselédség, a

háznak apraja, nagyja összegyűl a kocsmaszobában. Mikor együtt voltak, letérdeltek valamennyien és elmondták közösen az esti imát.

Kornéliusz rajzolóművész nem volt ugyan vallástalan ember, de társával együtt annyira meglepődött ezen a közös esti imán, hogy az ivószoba sarkában, asztaluknál ülve végignézték és végighallgatták, anélkül, hogy résztvettek volna benne. Mikor vége volt az esti imának, a vendéglős elköszönt tőlük, de háznépének annyit mondott, hogy még egy szót akar hozzájuk szólni, ámde nem bent, hanem valamennyien menjenek ki a kocsmaszoba elé.

Kornéliusznak föltűnt a dolog. Világos, hogy a vendéglős valami olyat akar mondani személyzetének és családjának, amit az ő jelenlétükben elhallgatott. Alighogy kimentek és becsukták maguk után az ajtót, odalopózkodott, hogy meghallja, miről van szó.

A vendéglős ennyit mondott csak hozzátartozóinak:

— Ma este a lefekvés előtt mindegyiktek mondjon el egy Miatyánkot ezért a két fiatalemberért, akik imádság nélkül térnek nyugovóra. Ők is katolikusok. Imádkozzunk hát értük, hogy a lelkük el ne vesszen.

Ez a kedves szeretet és igazi felebaráti jóságból származó aggodalom nagyon meghatotta a művészt. Életében sokszor elmondta a kalandját és észrevehetőleg meg is szívelte. Bárhol tehetett valamit katolikus testvéreire, mindig készséges volt.

HIREK

Új plebános. Dr. Lindenberger János apostoli kormányzó a megüresedett csorvási egyházközség új plebánosául Glatz Mihály pápai kamarást nevezte. Az új lelkipásztor korábban a nagyváradi püspök egyházmegyei irodáigazgatója volt. Erdemes, tevékeny munkássága, kiváló képzeltsége biztosítékot nyújtanak arra, hogy ismét kitűnő lelkipásztort nyertek a csorvási katolikus testvérek.

Esperesi látogatás. Fetzer József pápai kamarás, az endrődi kerület esperes-tanfelügyelője a közeli napokban Endrődre jön, hogy évi esperesi hivatalos látogatását és vizsgálatát végezze.

Iskolai látogatások. Kratoft Dezső szegedi polgári iskolai felügyelő a napokban meglátogatta polgári iskolánkat és felülvizsgálta növendékeink oktatását. Az elmúlt hetekben Ringbauer Károly tanügyi tanácsos, kir. tanfelügyelő és Lovass József iskola-felügyelő tettek hivatali látogatásokat az endrődi iskolákban. Örömmel adjuk hírül, hogy az iskola-látogatók meglepedéssel látták tanerőink odaadó munkásságát és a növendékek szép tanulmányi előhaladását.

Békésvármegye törvényhatósági bizottsága május 25-én tartja évnegyedes szokásos közgyűlését. Mint halljuk, többen indítványozni kívánják az ármentesítő társulatok államosítását.

Stefánia Szövetség endrődi fiók-intézete beköltözött új székházába. Az elnökség és községi előjáróság több tagjának jelenlétében Csernus Mihály apátplebános szentelte fel a nagyszerűen berendezett új hajlékot. Az anya-és csecsemővédelem győnyörű célját szolgáló egyesület Alapy Andor fáradhatatlan és odaadó vezetői munkásságát dicséri szép fejlődésében és értékes működésében. Készséggel adunk helyet azon örvendetes hírek is, hogy vármegyénk új főorvosa serényen dolgozik abban, hogy az egészségvédő-ház építése teljes befejezést nyerjen és mielőbb megkezdje — a Stefániával párhuzamosan nép-egészségvédő nemes és hasznos munkásságát.

Megdrágult a dohány, emelkedett a forgalmi adó. E-hó 9-én hajnaltól kezdve az összes dohánygyártmányok megdrágultak 25 százalékkal. Ugyancsak emelkedett a forgalmi adó is 3 százalékról négyre. A nyersanyag-gazdálkodási szempontok figyelembevételével emelkednek az asványolajtermékek, a sör, a villanylámpák és elektroncsövek, a szivarkapapír, a szivarkahüvely és az ecetsav adói is. Változatlan marad azonban a lisztforgalmi, a hús és a cukor forgalmi adója, s a margarin, étolaj, élesztő és cukor Forgászfási adója. Bizony ez minden vonalon újabb áremelkedésekkel fog járni, nem nagy öröme az amúgy is folyton anyagi nehézségekkel küzdő néprétegeknek.

K A T O L I K U S A K K Ö R Ö S

Jézus Szíve tisztelet és felebaráti szeretet.

Jézus Szentséges Szívének tisztelete szorosan összefügg a felebaráti szeretettel is. Miért?

Először is a Jézus Szíve tisztelő engesztelni akarja. Üdvözítőjét az emberi bűnökért, Jézusunk életéből látjuk, hogy a felebaráti szeretet erényeit minden más erény fölé helyezi Urunk, amikor a főparancsban Isten szeretete mellett ezt az egyet említi meg. Tehát ebből következik, hogy aki engesztelni akarja Jézust, az elsősorban engeszteljen a szeretetlenségek bűneiért, azáltal, hogy ő maga minél jobban, minél többször gyakorolja a felebaráti szeretetet.

Másodszor: a Jézus Szíve tisztelet nagyobb istenszeretetre nevel. Aki gyengéden szereti Istent, az Isten képmását, az embert is szereti. Aki Jézusnak akar jót tenni, az jót tesz felebarátjaival, mert bennük Krisztust látja.

Harmadszor: a Jézus Szíve tisztelőinek szent becsvágya: dicsőséget hozni Krisztusra és az Egyházra. Már pedig semmi sem hoz annyira dicsőséget a katolicizmusra, mint ha abban a szeretet ragyogását látjuk. Jézus Szíve tisztelőinek legszebb jelvénye az, ha nagyobb szeretettel vannak embertársaik iránt, mint mások.

És végül, negyedszer, ne feledjük, hogy a Jézus Szíve tisztelethez hozzátartozik az apostolkodás is! Szíveket vinni Jézus Szívéhez — ez az apostoli vágy lelkesíti a Szent Szív igazi tisztelőit. Apostolkodni pedig csak szeretettel lehet. Szeretetlen szívek sohasem fognak elérni apostoli eredményeket. Ha az irgalmasság lelki cselekedeteit az irgalmasság testi cselekedetei előzik meg, akkor lesz az apostolkodás sikeres. Az éhezőknek előbb adj kenyert és azután kérdezheted meg, hogy mikor volt gyónni. A betegnek tégy szolgálatot, mielőtt felkínárod, hogy papot viszel hozzá. Férjednek légy előbb szeretetben mintafelesége, ha a saját buzgó valóságosságodnak őt is meg akarod nyerni. Ha katolikus elvekről szónokló férfi vagy, akkor szeretetgyakorlatokban is ki kell mutatnod katolicizmusodat. Ime tehát: aki a szerető Jézus Szíve hívének vállalja magát, annak szent kötelessége az, hogy a felebaráti szeretet gyakorlataiban is mintakép legyen.

Igy függ össze a Jézus Szíve tisztelet a felebaráti szeretettel. Épp ezért oly szükséges, hogy a mai gyűlölködő világot meghódítsa a Szent Szív tisztelete. Ha eljön Jézus Szíve országa az emberi szívekbe, akkor eljön az igazi szeretet és béke szelleme a társadalomba és az államokba is!

Anya és Királynő.

Az igazi katolikus életben jellegzetes vonás a szívbéli Mária tisztelet. Ez a katolikus hívőnek ifjuságától kezdve élet-szükséglete, Napról-napra üdvözli a kegyelmek anyját azokkal a szavakkal, amelyeket Isten maga üzent neki Gábiel arkangyal által: „Üdvözlégy Mára, malaszttal teljes.“

Gyermeki bizalommal fordulunk a mi Királynőnkhez és Anyánkhoz, hogy Isteni Fiánál Jézus Krisztusnál, közbenjárjon értünk. Mint az Istenember anyja, Ő az Isten és az ember között az a csodálatos híd, amelyet a Szentlélek épített a mi kimondhatatlan előnyünkre. Isten kegyelmének csodaműveit ok nélkül nem bontja le, azért Mária most is Szent Fia mellett a mi kegyes közbenjárónk.

A katolikus híveknek ismerniök kell a Boldogságos Szűz Máriának ezt a csodálatos szerepét Isten megváltói művében. Tudnia kell mindenkinek, hogy Isten Egyháza az általa megengedett ájtatosságokban nem tévedhet. Ha tehát, mint most májusban is, külön buzdit bennünket a Boldogságos Szűz Mária tiszteletére, teljes bizalommal hallgathatunk reá és határtalan bizalommal menekülhetünk a Boldogságos Szűzhöz.

Anyánk nekünk a Boldogságos Szűz és egyúttal a mennynek, földnek Királynéja. Mily kimondhatatlan boldogság ez! És mennyire buzdit, hogy a mai élet küzdelmeiben, amikor minden emberi segítség, emberi iparkodás csődöt mond, az Ő jóságos anyai oltalma alá helyezzük magunkat a test és lélek minden bajában.

**HIRDESSZEN
LAPUNKBAN**

Egyházi híradás.

Szentháromság vasárnapján befejeződik a husvétii szentgyónás és szentáldozás kötelező ideje. Ha vannak olyanok, akik Jézus áldott szent testét akár elfoglaltság, akár hanyagságból még nem vették magukhoz és a bűnbánat szentségében megtisztult szívükben nem adtak szállást az Úr Jézusnak, az utolsó napokban térjenek észre és alázattal közeledjenek ahhoz, aki Üdvözítőjük a jószándéku, istenfélő embereknek, de szigorú bírójuk lesz haláluk pillanatában azoknak, akik megfedkeztek róla a földön vagy ellenségei táborába térültek, **Jöjjetek, míg nem késő!**

Ürnapja a legméltóságosabb Oltáriszentség rendelésének emlékünnepe. Kedvező idő esetén körmenetben hódolunk az Eucharisziában közöttünk élő Krisztusnak.

Ürnap nyolcada utáni pénteken: **Jézus legszentebb Szíve** ünnepen reggel 8 órakor ünnepélyes szentmisét mondunk. Utána követő vasárnapon: június 3-án körmenetben reggel 7 órakor vonulunk a gyomai testvérek gyönyörű templomába, ahol bucsus-szentmisén veszünk részt. A Szent Szív nyolcada alatt esténként fél 7 órakor litániát mondunk.

Június 13-án Szent Antal tiszteletére ünnepélyes szentmisét mondunk a szent oltárnál.

Mátraverebélyre — a szentkúti templomhoz óhajtuk elvinni ifjuságunkat. A pontos dátumot és költséget a templomi hirdetés során közöljük.

Külterületi szentmisék. Május 19-én a varjasi-, május 26-án az öregkerti Szent Imre-iskolában június 2-án a nagylaposi kápolna-iskolában, június 9-én a csejti és polyákhalmi iskolákban, június 16-án az öregkerti kápolna-iskolában mutatunk be szentmiséket.

Egyesületi hírek. Május 19-én d. u. fél 4 órakor Szent Ferenc III. rendje, május 23-án d. u. fél 4 órakor az Oltár-egyesület, május 26-án d. u. fél 4 órakor a Jézus Szíve Szövetség Női-csoportja május 30-án este 6 órakor a Leány-egyesületek, június 1-én este 6 órakor a Férfi-Liga tartja havi-ajtatosságát.

Endrődszentlászlón áldozócsütörtökön járultak Jézus szent testéhez az elsőáldozók. Csernus Mihály apátplebános vezette kisdied hveit az eucharisztikus Krisztushoz és atyai szeretettel kötötte szívükre a Megváltó Jézushoz való hűséges kitartás és életjavítás szent kötelességét. A szentáldozás után Iványi György helyi-lelkész és Bencze Józsefné igazgatóné az iskolába „szeretetlenkomát“ készítették elő Jézus kis katonái számára.

Országos nemzeti zarándoklás indul Rómába.

Június hó végén országos nemzeti zarándoklás indul Rómába, amelynek főpásztori vezetését SERÉDI JUSZTINIÁN bibornok, Magyarország He megprimása vállalta. A tervezett zarándoklás programját úgy állítja össze az Actio Catholica központi irodája, hogy az egyben a tanárok és diákság számára tanulmányi ut- legyen. A zarándoklást éppen ezért két csoportra osztja, de mindkét csoport egyszerre ér Rómába, együtt töltik az Örök- városban Péter és Pál ünnepét, majd az egyik csoport visszaindul Budapest felé, a másik csoport pedig Pisát, Genovát, Rapallót, Milanot, Strezát, Turint, Padovát és Veneziát látogatja meg és úgy tér haza. Mindkét csoport odafelé utban megtekinti Firenze nevezetességeit. A részletes programot később közli az Actio Catholica központi irodája, Budapest, IV., Ferenciek tere 7.

Büntetés.

A gyomai járás főszolgabírójának kérésére közöljük az alábbi hirdetményt.

ITÉLET:

„A gyomai járás főszolgabírójára mint I. fokú rb. bíróság Bencze László asztalos-segéd endrődi lakost azért, mert a folyó év február havában Endrőd község határában drótból készített hurokkal mezei nyulakat fogott 200 pengő-pénzbüntetésre, avagy annak behajthatatlansága esetén 20 napi elzárásra ítélte.“

Gyoma, 1940. április 20.

Dr. br. Maasburg a. k.
tb. főszolgabíró.
rb. bíró.

Gyümölcs- aszaló

építését kérelmezte községünk előljárósága a földművelésügyi Minisztériumtól.

Örömmel közöljük olvasóinkkal az örvendetes hírt, hogy gróf Teleky Mihály földművelésügyi miniszter ur úgy rendelkezett, hogy az értékes, újszerű aszalót még ez évben felépítteti Endrőd községben.

A miniszter urnak immár harmadik jószágos cselekedete falunkkal és népünkkel. Dr. vitéz Úhralik Béla miniszteri osztályfőnök, szeretett volt főispánunk a legnagyobb készséggel sietett kérésünk támogatására, mert jólismervén a vármegye viszonyait, tudta, hogy a vármegye összes községei között Endrődön van a legtöbb szilvafa és Harsányi László főjegyző vezetésével erős iramban folyik a fásítás és nemesfajú gyümölcsfák ültetése.

Az előljárást nagy örömmel fogadta a Minisztérium központi kiküldöttjét és a községi gyümölcsösben jelölte ki az aszaló helyét.

Felhívjuk olvasóink figyelmét arra is, hogy az új aszalótelepen nemcsak szilvát és gyümölcsöt, hanem különféle főzelékfajtákat is lehetséges lesz aszalni és téli időben is értékesíteni. Közgazdasági szempontból tehát nagyon értékes intézményhez jutottunk.

A konyhakertészet fellendülését, a Körös mellett fekvő területek jövedelmezőbb művelését, nagy kiviteli lehetőséget és ezáltal az értékesítés célszerű megoldását várjuk az aszaló üzembe-helyezésétől.

Endrőd képviselőtestülete e hasznos és értékes ajándékért is tiszteletteljes háláját tolmácsolta Teleky Misály miniszter urnak, Úhralik Béla osztályfőnök, Beliczey Miklós főispán, Horváth Géza képviselő és Csernus Mihály apátplébános uraknak jószágos pártfogásukért.

Munkás- kitüntetések Békés- vármegyében.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara, miként a múltban úgy ez évben is több érdemes munkást tüntetett ki hosszabb és hűségess szolgálata jutalmául. Kezdetben 7, később 21 majd 40, a legutóbbi év folyamán már 100 embert tüntetett ki a Kamara. Ez az emelkedő szám mindenestre annak a kifejezése, hogy mindinkább több és

több érdemes munkás nyeri el szorgalmával és hűségével a Kamara elismerését és jutalmát.

A kitüntetettek diszoklevelen kívül 50 pengő pénzjutalmat is kapnak.

Békésvármegye területén ez évben 10 munkás illetve mezőgazdasági cseléd kapta meg a Mezőgazdasági Kamara elismerő oklevelét és pénzjutalmát.

A munkáskitüntetések a Mezőgazdasági Bizottságokkal és a Községi Előljárással karöltve a Kamara Békésvármegyei Kirendeltsége rendezi és adja át.

Emelték a forgalmi és fényüzési adót.

A 3300/1940 sz. M. E. rendelet május 9-től kezdve a forgalmi adónak eddigi 3 százalékos kulcsát 4 százalékra, a forgalmi adóváltás alá tartozó áruk adóváltás-kulcsait pedig az eddigi fázisadó egyharmadával emelte. Hasonlóképpen a fényüzési adó kulcsát is — kiskereskedelmi forgalomban — 10 százalékról 15-re, a gyártás helyén és a behozatal alkalmával fizetendő fényüzési adókulcsát 13 százalékról 18 százalékra emelte.

Az eladásra kerülő áruk árát a kereskedő annyival emelheti, amennyivel az illető árucikkben foglalt forgalmiadó, vagy forgalmi adóváltás a rendelet folytán összegszerűleg emelkedett. Az adótöbblet a raktáron levő árucikkek után is felszámítható. Az elsőrendű fogyasztási cikkek: liszt, sus, zsir, cukor, gyufa, élesztő, étolaj nem terjed ki az emelés.

Kilenc rendelet

foglalja magában azon pénzügyi intézkedéseket, melyeket a kormány az állami bevétel elengedhetetlen fokozása érdekében szükségesnek tartott. Az első rendelet a forgalmi adót, a második az izzólámpák és rádiólámpák kincstári részesedését, a harmadik a dohánynevelők árának emelését, a negyedik a sör után fizetendő kincstári illeteket, az ötödik az ecet, a hatodik a cigarettahüvely és papír, a hetedik az ásványolajtermékek után fizetendő kincstári részesedést rendezi, a nyolcadik a második rendelet végrehajtásáról szól, a kilencedik megállapítja a szesz egyed-árúsági eladási árát. Az államkősmunkálatai, a honvédelem sürgős fejlesztése elődázhatatlanná tették az áremeléssel járó adóemelést.

**HIRDESSZEN
LAPUNKBAN**

Bajczai Beliczey Miklós

lapunk hasábjain is köszönetet mond — a megsegélyezendő árvizkárosultak nevében — megértő és nemeslelkű áldozatkészségükért mindazoknak, akik felhívását megszívlelték és adományokkal enyhíteni iparkodnak szerencsétlen magyar testvéreik sulyos csapását.

A főispáni gyűjtésre — Pécs vármegye területéről — befolyt adományokat — lapunk szűk terjedelme miatt — folytatólagosan, kisebb részletekben közöljük. Örömmel látjuk, hogy Gyomáról és Endrődről is sokan megértették a felebaráti szeretet hívó hangját, pedig Gyoma és Endrőd ezer és ezer családja szenvedett súlyos kárt a vadvizek pusztításától. A gyűjtők névsorának első csoportját alábbiakban hozzuk:

Gróf Almásy Dénes, Gyula 500 P. Kir. Ügyészség Gyula 121/36 P. Gimnázium II. Osztálya Gyula 4 P. Kondorosi Rom. kat. Olvasó Kör 10 P. Kővári és Szellner Bcsaba 100 P. Kétegyházi Kaszinó 100 P. Gyomai Term. Fogy. Ért. Szövetkezet 25 P. Beliczey Miklós 100 P. öz. Gr. Woraciczki Jánosné Bpest 100 P. Király Mozgó Gyula 324/50 P. Gyomai Nyugdíjasok Olvasó Köre 10 P. Központi Polg. Olvasókör Gyoma 25 P. Felsőrézsi Olvasókör Gyoma 50 P. Zöld Benjamin Gyoma 5 p. dr. Szilágyi Ferencz Gyoma 20 P. Egyetértés Olvasókör Gyoma 10 P. öz. Geist Gáspárné Budapest 100 P. Hirschl Mihály Endrőd 10 P. Stefánia E. Fiókja 10 P. Varju Fülöp Endrőd 100 P. Sipos Aba Gyoma 10 P. Brassói Greising József Gyoma 5 P. Magyarasszonyok nemzetisz. Gyoma 50 P. Friss Béla Gyoma 3 P. Salgó Sándor Gyoma 5 P. Vitéz Lajos Tótkomlós 5 P. Józsa Endre Békés 1 P. Belentai József Békés 2 P. Varga Sándor Békés 5 P. öz. Papik Andrásné Békés 2 P. Caritás Egyesület Békés 10 P. Békési Nőegylet 50 P. Dezső Jenő Kunszentmárton 5 P. Altman Miksa Körösladány 10 P. Weibrunn Zsigmond Bcsaba 5 P. 48-as Népkör Körösladány 3 P. Wad József Körösladány 10 P. Központi 48 Olvasókör Gyoma 100 P. Honti Antal Gyoma 10 P. Köröstarcsai Fogy. Szövetkezet 20 P. Spielberger József Endrőd 10 P. Hanyecz Vincze Endrőd 5 P. Bauer Béla Endrőd 5 P. Bcsabai Polg. Leány is. 33. Kanizsai D. cserk. cs. 200 P. Rokka kötőgyár Budapest 300 P. Lederer Béla Öcsöd 500 P. Iparosok és Kercs. Köre Bucsatelep 20 P. dr. Dezsényi Mihály Bucsatelep 30 P. öz. Geist Gyuláné Budapest 100 P. dr. Székács Béla Orosháza 2 P. dr. Polako-

vits Ödön Nagyszénás 50 P. Pápay János Öcsöd 10 P. Öcsöd és Vidéke, Hangya Fogy. szöv. 5 P. Nagy József Gyula 20 P. Barát Pál Gyula 1 P. Tar Ferencz Gyula 20 P. Du.ka János, Gyula 1 P. Csomos János, Gyula 5 P. S. Schriffert István, Gyula 2.20 P. Stern László, Gyula 2 P. Dénusz Ferencz, Gyula 5 P. Weiszner G. és Fiai malom személy Szarvas 20 P. Weiszner G. és Fiai Szarvas 20 P. Tarján István Kétegyháza 10 P. Apolló Filmszínház Miskolc Bcsaba 20 P. Sztany Pál Bcsaba 10 P. dr. Weiss József Bcsaba 10 P. öz. Vidorvazky Károlyné Bcsaba 50 P. Gulyás Mátyás Bcsaba 2 P. Szericskay Ferenc Bcsaba 10 P. Zöld Ernő Bcsaba 1 P. Száraz László Bcsaba 1 P. öz. Papp Tándorné és Bagi Imre Bcsaba 50 P. Angol Magyar Bank rt. fiók Bcsaba 50 P. Lőrinczy Béla Bcsaba 10 P. Lipták János Bcsaba 10 P. Maczák János Bcsaba 10 P. Mészáros Margit Bcsaba 2 P. Magyar Olasz Bank rt. fiók. Bcsaba 10 P. M. Kir. Csenedőre Szarvas 4.90 P. Endrődi Ipartestület 25 P. Kovács Mátyás Endrőd, 1 P. Szabó Imre Endrőd 3 P. Gádorosi Fogy. és Ért. Szöv. 10 P. Becher Rezső Gyoma 5 P. Sebessy János Gyoma 20 P. Réczey Jenő Gyoma 10 P. Gyoma-Endrődi Hitelszövetk. Gyoma 200 P. Gyomai Hangya Fogy. és Ért. Szöv. Gyoma 50 P. Dr. Vincze Endre Gyoma 10 P. Róm. kat. elemi népiskola Endrőd 5 P. Soltesz Béla Gyula 10 P. Palóczi Kálmán Gyula 1 pengő.

A május 19-iki új menetrend Budapest-Gyoma közötti viszonylatban változás nincsen.

Gabona- és állatvásár

Az elmúlt hetekben nem változott a gabona ára. Tiszavidéki 80 kg-os buza 21.25, árpa 18.85, zab 21.15, tengeri 22.25 pengős áron kelt.

A sertésvásáron a prima szedettstertés ára 130-130, kivételesen 137 filléres áron kelt. A könnyebb sulyú sertésekért (100 kilón felül) 120-127, 100 kilón alul 94-10 fillért fizettek: a ferencvárosi sertésvásáron.

Emekedett a szopósborju ára is. A pénteki borjuvásáron prima borju 104-114, másodrendű 90-103, gyenge minőségű 86 filléres áron kelt kg-ként.

Szerkesztésért és kiadásért felelős
WALTHIER GYÖRGY
Főmunkatárs:
CSERNUS MIHÁLY
Nyomatott Hádudvary Mihály
"PETŐFI" könyvnyomdájában
Gyoma.